

Sanatın 5 Momenti

Sanatın 5 momenti tanımlı:

1. Bir önceki paradigma
2. Bir sonraki paradigma
3. Avangard
4. Dekadans
5. Kitsch

Bu tanımlı yapanlar, 1885-1985 arası için, 1885-1945 arası için modern sanat, 1945-1985 arası için post-modern sanat paradigmasını kullandı.

Siyaseten, 1986-2001 (11 Eylül) arası post-2-modern dönem, 2002-2010 (Wikipedia) arası için post-3-modern dönem geçerli ldu. 2011'deki Libya Savaşı ve Japonya depremi siyaseten post-n-modern dönemleri kusuratlđ ve tam olarak yđgınla yaratabilir.

Bu siyasal dönemler sanata yansıtılmadı. Halbuki geneld sanat tarihten biraz daha önde yol alırdı.

Sanata yansıyan durum, avangardın ölümünün ilanı, dekadansın ve kitsch'in doruklara fırlaması oldu. Tabii ki aslında avangard ölmüş filan değil. 'Ghost in the Shell 1-2' varken, 'Neuromancer' film yapılırken sözü geçen dönemde avangard yoktu denemez.

Ayrıca, sinema başlı başına bir sanat dalı olarak tek başına, 'sanat filmi x tür filmi' ayrımının ortadan kalkması, reklamın ve klbin kısa film olmaya başkalaşması gibi, tümüyle avangard süreçler yaşadı. Reklam ve klip gib; popölar, bayağı, şeyselleştirici altkültürlerden birer sanat filmi türü yaratmak ('Hire' serisi), kolay bir beceri değildir.

Bir de, ‘İyi, Kötü, Acaip’ (Kore kovboy filmi) gibi; hem avangard, Hem dekadant, hem de kitsch olabilen bir ürün-örnek var elimizde.

Ayrıca; hem Bolywood dekadant + kitsch iken, hem de Holywood böyleyken bunların başarılması mucize gibi bir şey.

Bunlardan öte bir moment var elimizde:

‘Duel’ (Kore tarihi filmi): Hem epik, hem avangard, değişik bir yeniden-yorum, değişik bir melezleme, bir tür re-hermenötik (yeniden-yorumbilim yorumbilimi).

Bu örnek, bizi tanımlı 5 momentin ötelere taşıdı.

İşin ilginç: Aynı yönetmen benzer bir film daha yapmadı. (Bu durum, yani 1985’ten beri genç yönetmenlerin tek filmde tükenmesi durumu, Cannes’da ilk filmleriyle Altın Kamera ödülü alan hemen tüm yönetmenlerin başına geldi.)

Tarihin yeni orta çağ, engizisyon, faşizm dönemlerinden birine girdik. Tarihte böylesi dönemlerde çok ender dahi sanatçılar çıkabiliyor. Ancak şu anda aslolan bozunum ve bayağılık. Yalnızca sanatta böyle değil durum, siyaset ve kültürün tüm alanları fermente oluyor.

Sonuç: Geçmiş geleceği gübreliyor.

(19-20 Mart 2011)